

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez pocztą: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

NA GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM dziennym i tygodniowym i z ROZMAITOŚCIAMI wynosi:

Na kwartał pierwszy 1858, Styczeń, Luty, Marzec:

na miejscu . . . . . 3 złr. 45 kr.

z pocztą . . . . . 4 złr. 30 kr.

Przesyłki (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGŁĄD.

Monarchya Austriacka. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Niemce. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Azya. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 4. grudnia. Dyrekcya finansów krajowych nadała opróżnione przy tej dyrekcji i przy c. k. finansowej prokuraturze we Lwowie posady kancelaryjnych olicyatów III. klasy: kancelaryjnemu asystentowi Józefowi Jaworowskiemu, kwieskowanemu kontrolorowi zbiorowej kasy Janowi Schilling, i kancelaryjnemu asystentowi Leonowi Sozańskiemu, ostatniemu z przeznaczeniem do c. k. finansowej prokuratury, a tem samem opróżnione posady kancelaryjnych asystentów nadano mianowicie: II. klasy prowizorycznemu asystentowi urzędu podatkowego Bazylemu Jaworskiemu, a III. klasy urzędowemu praktykantowi Michałowi Czyżewskiemu i Janowi Ertl baronowi Krechlaui.

Sprawy krajowe.

(Dostojni goście. — Objaśnienia co do opłaty dzienników.)

Wiedeń, 20. grudnia. Ich Cesarzew. MM. Wielcy książęta Mikołaj, następca tronu, i Alexander (synowie Cesarza Alexandra II.) przybyli tu przedwczoraj wieczór w przejeździe z Włoch do Petersburga. U dworca kolei przyjmował ich ces. ros. ambasador baron Budberg. Wielcy książęta zabawią tylko dwa dni w Wiedniu; wczoraj odwiedzał ich Arcyksiążę Ludwik Wiktor, najmłodszy brat Jego Mości Cesarza, a wieczorem byli na ucztach u dworu.

— Odnosnie do najwyższego rozporządzenia cesarskiego z d. 23. października b. r. względem inseratów i dzienników ogłasza *Gazeta wiedeńska* następujące dalsze objaśnienie, prawomocne we wszystkich kr. jach koronnych:

1) Z krajowych czasopismów peryodycznych, podległych kaucyi, podpadają te tylko opłacie stemplowej, które na mocy §. 13. ustawy prasy z 27. maja 1852 składają kaucyę dla swej treści politycznej, a nie te także, które tylko na podstawie sądowego wyroku muszą poddawać się kaucyi.

2) Egzemplarze peryodycznych czasopismów, podległych stemplowi, przedkładane władzom na mocy §§. 3. i 4. ustawy prasy, jako też te, z których władze finansowe obliczają należitości od inseratów, nie ulegają opłacie stemplowej w duchu §. 9. cesarskiego rozporządzenia z 23. października 1857 i rozporządzenia z d. 25go listopada 1850.

3) Przepis §. 6. cesarskiego rozporządzenia z d. 23. października 1857 co do peryodycznych dzienników krajowych niepolitycznej treści, odnosi się tylko do tych czasopismów, które wychodzą przynajmniej raz na tydzień.

Instrukcja względem zniesienia serwitutów.

(Ciąg dalszy.)

§. 100. Komisya lokalna ma prace znawców dla wykazania wartości rocznego dochodu z przeznaczonego do spłacenia prawa użytkowania w tym celu nadzorować i prowadzić, ażeby przytem postanowienia §§. 26. i 27. patentu dokładnie zachowane, wszystkie szczegóły, służące za podstawę obliczenia, ile możności uzasadnione i nakoniec oznaczone potwierdzoną ugodą lub prawomocnym wyrokiem rzeczywiste i prawne stosunki rozciągniętości, miejsca i rodzaju wykonania, jako też czasu, trwałości i miary używania przeznaczonego do spłacenia prawa użytkowania dokładnie uwzględnione zostały.

Znawcom ma być dozwolone przejrzenie aktów pertraktacyi, i o dalsze wyjaśnienia, jakie uważaliby za potrzebne, należy postarać się dostarczeniem potrzebnych alegatów, przesłuchaniem świadków i osób zachowujących pamięć rzeczy, albo też samych partyi.

§. 101. Lokalna komisya ma po ukończeniu przez znawców obliczeniu wartości rocznego dochodu z przeznaczonego do spłacenia użytku zawiązać partye, oznajmić im całą operacyę znawców i obliczony rezultat, i przypadkowe ich zarzuty wciągnąć do protokołu. Zarzuty mogą być o tyle tylko dopuszczone, o ile dowodzą, że pojedyncze szczegóły sprawdzenia znawców sprzeciwiają się postanowieniom §. 100 instrukcyi.

§. 102. Jeśli komisya lokalna uzna, że możliwe podług poprzednich paragrafów zarzuty są uzasadnione, ma zasięgnąć w tej mierze zdania znawców, i jeśli zakwestyonowane punkta nie dadzą się usunąć ani poprawieniem sprawdzenia przez samych znawców, ani też uzasadnione zarzuty partyi nie mogą być zupełnie zbite oświadczeniem znawców, natenczas ma komisya lokalna zasięgnąć decyzji komisji krajowej względem oznaczenia wartości rocznej.

§. 103. Gdy wartość rocznego dochodu z przeznaczonego do spłacenia użytku została już stanowczo oznaczona z zachowaniem poprzednich postanowień, należy przystąpić natychmiast do oznaczenia odpowiedniej rocznemu dochodowi indemnizacyi, która ma zastąpić zniesione prawo użytkowania.

§. 104. Jeśli zniesienie ma nastąpić za pomocą spłacenia kapitału relucyjnego, to wysokość jego jest już oznaczona skutecznieniem podług przepisu §. 27. patentu i §. 39. instrukcyi skapitalizowaniem obliczonego czystego dochodu rocznego z przeznaczonego do spłacenia użytku, i obowiązany, jeśli nie stanęła inna uгода, wolno podług §. 14. patentu wypłacić ten kapitał relucyjny albo w gotówce, albo też w obligacyach długu, wydanych z funduszu indemnizacyjnego na dobra obowiązane.

Oświadczenie partyi, upoważnionej do tego wyboru, ma być wciągnięte do protokołu, poczem następuje zamknięcie pertraktacyi.

§. 105. Jeśli spłacenie ma nastąpić za pomocą odstąpienia gruntu, muszą być oznaczone:

1) grunta, z których ma być wymierzone wynagrodzenie za przeznaczony do zniesienia użytek (to jest przedmiot), i

2) przestrzeń, która ma być odstąpiona z tych gruntów (to jest obszar).

W obudwu względach tak co do przedmiotu, jak i obszaru ma komisya lokalna starać się ile możności o to, by nastąpiła uгода między partyami.

§. 106. Jeśli uгода nie przyjdzie do skutku, ma komisya lokalna przy pomocy dodanych jej znawców po dokładnem rozważeniu wszystkich stosunków i z uwzględnieniem postanowień §§. 28—32 patentu oznaczyć te części gruntu obciążonego przeznaczonym do spłacenia prawem użytkowania, z których należałoby z uwzględnieniem kultury krajowej i głównej gałęzi gospodarstwa tak uprawnionego jak i obowiązane obliczyć wynagrodzenie, i których wartość potrzebaby wykazać potem podług przepisu §. 28. patentu dla oznaczenia mającego się odstąpić obszaru.

§. 107. Względem tego tymczasowego oznaczenia przedmiotu (objectum) (§. 106. instrukcyi) ma komisya lokalna zapytywać przywołane partye o ich uwagi i dogodzić im o tyle stosownymi zmianami, o ile uwagi te okażą się słusznymi. Potem należy wezwać partye, ażeby za pomocą ugody oznaczyły wartość mającego się odstąpić gruntu, a jeśli to się osiągnąć nie da, zalecić dalej, ażeby podług §. 63. instrukcyi mianowały znawców, którzy podług przepisu §. 28. patentu mają oznaczyć wartość przeznaczonego do odstąpienia gruntu podług stałego dochodu, jaki może przynosić, zatem podług liczby teraźniejszego i spodziewanego na przyszłość przeciętnego wydatku w naturaliach, i przytem podług §. 29. patentu

wciągnąć do rachunku te ciężary gruntowe, które z natury swej pozostaną przywiązane do odstąpionego gruntu, lub też ze względów gospodarskich muszą być nanowo przyznane.

§. 108. Tak samo należy postępować także we wszystkich tych przypadkach, gdy po uznanej możliwości spłacenia wspólnego prawa posiadłości i użytkowania ma nastąpić podział gruntu.

§. 109. Komisya lokalna ma na podstawie rozpoznania dokonanego względem przedmiotu (objektu) przeznaczonego do odstąpienia lub podziału gruntu, jako też na podstawie jego wartości oznaczonej przez znawców, ułożyć z zachowaniem §§. 29—32 patentu, i przy pomocy znawców plan spłacenia lub podziału w taki sposób, ażeby na podstawie zawartych w nim sposobów odstąpienia lub podziału można po osiągnięciu prawomocności wyroku przystąpić do układania map, podziału lokalnego, odgraniczenia, jako też do przedsięwzięcia wszelkich odpisów i zapisów w księgach publicznych i aktach podatkowych.

§. 110. Komisya lokalna ma zawezwanym partyom oznajmić i objaśnić plan spłacenia lub podziału, ich uwagi, o ile nie są wymierzone przeciw punktom oznaczonym już ugodą lub wyrokiem, ani też przeciw obliczonej wartości gruntu, przeznaczonego do odstąpienia lub podziału, wciągnąć do protokołu, odpowiedzieć uwagi godnym życzeniom ich stosownymi zmianami, i zamknąć tem pertraktację.

§. 111. Komisya lokalna ma wszelkie pertraktacje, przedsiębrane dla oznaczenia wszystkich bliższych postanowień wyroku względem spłacenia lub regulacji przedłożyć po ich zamknięciu niezwłocznie ze wszystkimi odnośnymi aktami i z załączeniem swoich wniosków komisji krajowej do decyzji.

§. 112. Komisya krajowa rozpoznaje akt regulacyjny i pertraktację spłacenia, zaleca potrzebne jeszcze rozpoznania, zapytywanie innych znawców lub stosowne uzupełnienia, i potwierdza lub modyfikuje dokument regulacji podług §. 15. patentu; albo wydaje podług §. 24. tego patentu wyrok względem spłacenia, z zachowaniem przepisu §. 37. patentu względem oznaczenia terminu zaczynającej się prawomocności regulacji lub zniesienia i względem ustanowienia w razie potrzeby tymczasowego prowizoryum.

§. 113. Komisya krajowa nakazuje także, jeśli wymaga tego uzupełnienie lub wyjaśnienie jej wyroku względem spłacenia gruntu, sporządzenie mapy kosztem partyi przez zaprzysiężonego inżyniera do każdego egzemplarza swego wyroku.

§. 114. Komisya krajowa ma ułożony dokument regulacji lub wyrok zniesienia oznajmić partyom podług przepisu §. 80. instrukcji, zapadła po daremnie upływie terminu rekursowego prawomocność ogłosić partyom z urzędu, i na ich żądanie potwierdzić to na dokumencie regulacji lub wyroku zniesienia.

Trzeci ustęp.

O wykonaniu i przeprowadzeniu uchwalonego zniesienia lub regulacji, tudzież o ustanowieniu prowizoryów.

§. 115. Oznaczone w prawomocnym dokumencie regulacyjnym postanowienia względem rozciągłości miejsca i rodzaju ich wykonania, czasu, trwania i miary używania itd. prawa użytkowania, wchodzą z oznaczonym w tym dokumencie terminem w moc obowiązującą. Mają one prawomocność sądowych wyroków a względnie ugod, i mają być podobnie jak one na żądanie partyi wykonywane.

§. 116. Do postępowania egzekucyjnego upoważniona jest w takim razie, jeśli grunt obciążony uregulowaniem prawem użytkowania jest podług ustawy lasowej z 3. grudnia 1852 gruntem leśnym, podług postanowień tej ustawy władza polityczna, w każdym zaś innym razie sędzia cywilny, do którego należy realna jurysdykcja nad gruntem, obciążonym uregulowaniem prawem użytkowania.

§. 117. Jeśli dozwolone zostało zniesienie za spłatą kapitału relucyjnego albo w gotówce albo też w obligacjach długu, wydanych z funduszu indemnizacyjnego na obowiązane dobra, potrzeba zalecić zawsze obowiązkanemu z oznajmieniem prawomocnego wyroku względem spłacenia, ażeby w terminie oznaczonym w tym wyroku podług przepisu §. 14 patentu skutecznie tem pewnie wypłatę w urzędzie depozytowym oznaczonego sadu realnego, któremu podlegają uprawnione realności, i wykazał się kwitem depozytowym w komisji krajowej, gdyż w przeciwnym razie nastąpiłaby procedura urzędowa podług postanowienia pod B. 2. b. w §. 14 patentu.

§. 118. Sady realne mają przy wydawaniu deponowanych kapitałów relucyjnych, które mają być bez opłaty tax wydawane, przestrzegać praw trzecich osób podług istniejących ustaw (§. 32 patentu).

§. 119. Jeśli w ciągu terminu wyznaczonego w wyroku względem zniesienia nie zostanie udowodniona komisji krajowej uiszczona spłata kapitału relucyjnego przedłożeniem kwitu depozytowego, ma ona z urzędu podług przepisu §. 14. B. 2. b. patentu kazać rozpoznać i rozstrzygnąć podług postanowień tej instrukcji kwestję, czyli może nastąpić spłacenie za pomocą odstąpienia gruntu w myśl §. 5. lit. a. patentu, i w razie uznanej możliwości wydać nowy wyrok zniesienia, w razie niemożliwości zaś nakazać egzekucję dla uiszczenia kapitału relucyjnego sędziemu cywilnemu.

§. 120. Jeśli następuje spłacenie za pomocą odstąpienia gruntu, ma komisya krajowa równocześnie z oznajmieniem zawartej w tej mierze ugody lub zapadłej prawomocności odnośnego wyroku (§. 114. instrukcji) wydać rozporządzenie, ażeby przedsięwzięte zostały potrzebne opisanie i oznaczenia granicy pod kierunkiem znawców i na koszt partyi.

Do tych czynności urzędowych należy zawezwać partye, wysłuchać ich uwag i spisany akt odgraniczenia przedłożyć komisji krajowej.

§. 121. Komisya krajowa ma wszelkie odpisy i zapisy w księgach publicznych i aktach podatkowych itd., które okazują się potrzebnymi dla zaprowadzenia dokładnego porządku i ewidencji, z ścisłym zachowaniem postanowień zawartych w §. 32. patentu oznaczyć i dla dokonania ich powydawać potrzebne zlecenia i prośby do komisji lokalnych i władz sądowych i podatkowych.

§. 122. Jeśli dotychczasowy posiadacz wzbrania się odstąpić gruntu i potrzebne jest przeto wprowadzenie w posiadłość, ma dokonaniem odnośnego wyroku zająć się sędzia realny.

§. 123. W każdym razie, jeśli rozpoczęcie prawomocności regulacji lub spłacenia jest nagłe, zwłaszcza jeśli zagrożony już zwykły obrót głównego gospodarstwa uprawnionych lub obowiązanych dóbr, albo też obawa przeważnego uszczerbku kultury krajowej w ogóle a kultury leśnej w szczególności wymagają spiesznego, zaradczego rozporządzenia, gdy tymczasem rychłemu ukończeniu pertraktacji i dokonaniu regulacji lub zniesienia stoją na zawadzie przeszkody, niedające się spiesznie usunąć, osobliwie spory względem własności obciążonego gruntu, rodzaju i rozciągłości prawa użytkowania i t. d., ma komisya krajowa ustanowić stosowne do okoliczności prowizoryum.

§. 124. Jeśli komisya lokalna uważa sama ustanowienie prowizoryum za niezbędne, lub jeśli komisya krajowa jej to zaleci, należy wyłoczyć w tej mierze osobną pertraktację z zawezwaniem wszystkich interesentów, przyczem potrzeba się starać o jak najwyraźniejsze wykazanie:

- a) rzeczywistej i prawnej posiadłości;
- b) stosunków uzasadniających potrzebę prowizoryum, i
- c) wszelkich postanowień i rozporządzeń, które stanowiłyby prowizoryum.

Przytem zachować należy postanowienia pierwszego ustępu drugiego rozdziału tej instrukcji.

§. 125. Komisya lokalna ma spisany względem prowizoryum akt pertraktacji z swojemi wnioskami przedłożyć niezwłocznie komisji krajowej do decyzji.

Odwwołanie się przeciw prowizoryum niema mocy odwołującej. (Dokończenie nastąpi.)

Anglia.

(Pensye jenerałom w Indyach. — Lewiaton. — Niebezpieczeństwo jenerała sir Campbell.)

Londyn, 17. grudnia. East Indya House uchwaliła wczoraj wyznaczyć jenerałowi Wilson dożywotną pensję 1000 ft. szt. rocznie, wdowie po jenerale Neill 500 ft. szt. i tyleż matce jenerała Nicholson. Sprzeciwiano się tej uchwale o tyle tylko, że pensye są zanadto małe.

— Wczoraj próbowano znowu spuścić „Lewiatana“, ale nie udało się. Pomimo wszelkich natężeń posunął się olbrzym tylko o 38 cali i stanął potem jak przybity.

— Korespondent dziennika *Times* donosi z Kalkuty pod 9. list.: „Sir Colin Campbell podróżuje jak kuryer a w drodze z Kalkuty do Cawnpore omal nie popadł w ręce powstańców. Upadł się mimo najusilniejszych przedstawień swoich przyjaciół wyjechać do armii z swym sztabem przybocznym bez wszelkiej zbrojnej zastony, przybywszy też w pobliżu Shergotty uatrafiał na kilka powstańczych kompanii 32 pułku krajowców. Rokoszanie przesuwali się wszczególnie na słońcach z hucem jeźdźców zapewne z 12 pułku lekkiej jazdy, który zamordował porucznika Holmes. Woźnica spostrzegł pierwszy rokoszan, a naczelny wódz odrzucając niedorzeczny wniosek obrony, musiał uchodzić 10 mil angielskich, aż wreszcie trafił na trzode bawołów, którą prowadzili Europejczycy. Pod ich eskortą dojechał jenerał do Benares, ztamtąd zaś puścił się w dalszą podróż znowu bez wszelkiej zastony. Zuchwałość podobnej podróży wzniesła powszechne podziwienie, wszakże życie jenerała wisiało na włosku a śmierć jego mogła bardzo ważne pociągnąć za sobą skutki. Luknow byłby uległ przemocy a wiadomość o śmierci wodza jego orszaku doszłaby była do Kalkuty dopiero w kilka tygodni.

Francya.

(Rosya wystąpi wspólnie przeciw Chinom. — Umowa pocztowa z Austrią i opłaty. — Konferencye paryskie. — Gospodarstwo wzorowe. — Okręta na wody chińskie.)

Paryż, 17. grudnia. Z nowin politycznych najważniejsza dziś ta, że Rosya będzie brać udział w krokach wojennych przeciw Chinom i że zamierza właśnie uorganizować korpus u granicy syberyjskiej, który ma wkroczyć do Chin, jak tylko mocarstwa zachodnie uderzą na Kanton.

— Między Francją a Austrią stanęła pod dniem 3. września umowa pocztowa, którą *Monitor* ogłosił w wczorajszej swej części urzędowej. Wysyłając listy z Francji lub Algierji do Austrii i Belgradu można je będzie opłacać na miejscu, lub też pozostawić opłatę odbierającemu. Frankowane listy do 10 gramów będą kosztować 60 cent., niefrankowane 80 cent. w całej Francji i Algierji, a odpowiednio temu po 14 i 18 kraj. w Austrii. Listy obciążone uboczniemi przesyłkami i zład co do portoryum droższe zawsze o 12 kr. od listów zwyczajnych, muszą być opłacane aż na miejsce swego przyznaczenia. Pakiety dzienników poniżej 45 gramów wagi uchodzą za listy zwyczajne, cięższe zaś muszą za każde 10 gramów więcej opłacać należytość podwójną. Portoryum za zwyczajne pa-

kiety dzienników, pism ulotnych, not muzycznych, katalogów, prospektów i t. p. wynosi 10 cent. we Francji i Algierji a 3 kr. w Austrii i Belgradzie.

— Europejscy komisarze w sprawie Księstw Naddunajskich zbiorą się wkrótce w Paryżu, aby złożyć swe sprawozdanie do przyszłych konferencji paryskich. Konferencje te zgromadzą się w lutym i rozstrzygną ostatecznie całą tę kwestję zawiłą.

— Do najmilszych planów Cesarza należy jak wiadomo uprawianie pustych obszarów ziemi. W tym zamiarze polecił w puszcach gaskońskich zakupić rozległe obszary, aby z czasem zaprowadzić na nich gospodarstwo wzorowe. Obecnie zajmuje się rząd wykonaniem ustawy z d. 19. czerwca 1857, która na uprawę pustych pol, tudzież na wsparcie dla gmin przy zakładaniu nowych gościńców wyznacza sumę 6 milionów. Obliczono, że niemal piąta część ogólnej przestrzeni Francji potrzebuje bądź uprawy, bądź zasadzenia drzewami lub zasiania lasem.

— Piękny pospieszny paropływ trzymasztowy „Massaliote” odpłynię temi dniami z Marsylii do Cochinchiny, aby stawić się na rozkazy francuskiego jeneralnego konzula i posła, pana de Montigny.

— Dziennik *Patrie* donosi: „W Tulonie uzbrajają w tych czasach oprócz okrętu transportowego „Gironde” w objętości 1200 beczek także i korwetę „Laplace” w sile 400 koni i szalupę kanoniorską pierwszego rzędu „Alarne”. Wszystkie te okręta mają odejść na wody chińskie.”

Belgia.

(Poselstwo przy otwarciu Izby.)

Na posiedzeniu Izby belgijskiej z dnia 16. b. m. udzielił zgromadzeniu minister spraw wewnętrznych p. Karol Rogier następującego poselstwa:

„Mości Panowie!

Poselstwo, którem mię J. M. Król zaszczycił, niezawodnie powszechną wzbudzi radość.

Życzenie, jakie objawił kraj wówczas, gdy dziedzie tej korony spajał swoje losy z księżniczką jednego z najdosłojniejszych panujących domów Europy, życzenia te jednomyślne, jest nadzieja, że się urzeczywistnią wkrótce. Dzień w którym to nastąpi, będzie się liczyć do najpomyślniejszych w rocznikach Belgii; w trzeciej generacji swej dynastji uzyska kraj na przyszłość nową rękojmię swojej niezawisłości i swych instytucji.”

Poselstwo to przyjęto wśród głośniejszych oznak radości i jednozgodnych okrzyków: „Niech żyje Król!” Następnie zamianowały obie Izby wydziały, aby ułożyć adres gratulacyjny do Jego królewskiej Mości.

Szwajcarya.

(Ukonstytuowanie zgromadzenia.)

Berna, 10. grudnia. Ukonstytuowanie związkowego zgromadzenia odbyło się spokojnie. Rada narodowa znalazła wierzytelne dokumenta deputowanych w porządku. Nikt niesprzeciwiał się zaszłym wyborom. Prezydentem obrano Landamanna Augustyna Kellera z kantonu Argau, byłego wiceprezydenta.

Niemce.

(Uroczystość obrzędu przedślubnego, w Düsseldorfie.)

Düsseldorf, 16go grudnia. Według doniesień dziennika *Düsseldorfer Zeitung* zgromadziło się wczoraj koło 4. godziny na zamku „Jägerhof” świetne towarzystwo; pomiędzy tymi znajdowali się książę Solms, komenderujący generał 7. korpusu armii i generał kawalerji; baron Roth-Schreckenstein, królewski najwyższy prezydent wassfalskiej prowincji; minister państwa Duesberg i generał a la suite Jego Mości Króla, i generał-major Rudolff. Wkrótce potem nadeszła książęca rodzina Hohenzollern z całym dworem. Po zgromadzeniu się całego dworu wszedł nadzwyczajny poseł Króla Portugalii, członek portugalskiej rady państwa i zastępca Jego królew. Mości przy angielskim dworze, hrabia Lavradio, z innymi członkami portugalskiej ambasady, by w imieniu Jego M. Króla Portugalii Dom Pedra V. prosić uroczyste o rękę dostojnej księżniczki Stefani Hohenzollern-Sigmaringen, naco J. M. Król pruski jako najwyższa głowa rodziny Hohenzollern raczył najlaskawiej zezwolić. Po zezwoleniu wysokich książęcych rodziców oświadczyła dostojna księżniczka Stefania swoją chęć oddania ręki portugalskiemu Królowi. Po tej ceremonii nastąpiły gratulacje i portugalskie poselstwo było pierwsze, które je składało przyszłej Królowej Portugalii. Po tym obrzędzie była uczta, na którą zaproszono wszystkich przytomnych. Książę Hohenzollern wznosił zdrowie portugalskiego Króla, a portugalski nadzwyczajny poseł hr. Lavradio odpowiedział wniesieniem zdrowia J. M. Króla pruskiego i całego domu Hohenzollern z wyszczególnieniem książęcej rodziny. Po uczcie udali się dostojni państwo do teatru na uroczyste przedstawienie.

Rosya.

(Nowiny dworu. — Postęp w marynarce.)

Petersburg, 7. grudnia. Przybycia familii cesarskiej oczekują jutro rano, a uroczystość świętego Jerzego rozpocznie się o pół do jedynastej zwyczajnym sposobem w pałacu zimowym. — Najnowszy *Magazyn nadmorski* przedstawia ciekawy obraz nadzwyczajnej czynności, jaka w całej marynarce panuje. Wielki książę Konstanty przejął się reformą, jaką zaprowadzić pragnie w marynarce rosyjskiej, a pobyt jego we Francji utwierdził go w

pomysłach i nastreczył mu mnóstwo szczegółów, które przy troskliwości każdej gałęzi służby, zostającej pod jego rozkazami, mogą przynieść wielki pożytek. Dany przykład i zachęcenie wpłynęło na ogół oficerów marynarki, których znaczna liczba otrzymała urlop i mogła się wszystkim marynarkom przypatrzeć. Zewsząd nadchodzą propozycje i sprawozdania, które pewne są znaleźć względy, na jakie zasługują.

Księstwa Naddunajskie.

(Rozkaz dzienny w sprawie instruktora.)

Gazeta wiedeńska pisze: „W porozumieniu z wysoką Portą udał się kaimakam multański z prośbą do rządu austriackiego, aby dla armii multańskiej odstąpił jedną baterię o ośmiu działach z podwójnym zaprzęgiem i podwójnymi pociągami, tudzież aby na wzór pruskich instruktorów w wojsku tureckim pozostawił dla ćwiczenia artylerji multańskiej dwóch zdolnych artylerzystów austriackich. Rząd cesarski przychylił się do tej prośby i pozostawił rządowi multańskiemu dwóch zdolnych podoficerów artylerji z tem wyraźnem zastrzeżeniem, że obadwaj ci instruktorowie mają uchodzić zawsze za żołnierzy austriackich i ztąd też w razie przewinienia mogą tylko ulegać wyrokowi austriackiego sądu konsularnego.

Tymczasem naczelnik artylerji multańskiej z tytułem pułkownika, pan Philipesco, powziął zaraz w początkach wielką niechęć przeciw obudwom instruktorom austriackim, a wyrządzając im wiele krzywd i zniewagi, ścigał na siebie aż naganę naczelnego wodza p. Maurocordato. Tem zawziętszy jeszcze w swej nienawiści umyślił teraz pan Philipesco czekać tylko na pierwszą sposobność, aby w jakikolwiek bądź sposób wyrzucić swoją zemstę.

Zdarzyło się też, że podoficer Tschalner zwichnąwszy pewnego razu nogę publicznie podczas musztry nie mógł dwa dni stawić się do służby. Nie zważając na to, kazał go pan Philipesco przywołać do siebie i rzucił go najdotkliwszymi słowami. Podoficer Tschalner chciał się uniewinnić, ale pan Philipesco kazał obalić go na ziemię i wyliczyć 40 plag, do czego najmniejszego nie miał prawa, raz że podoficer austriacki podlegał tylko sądowi konsularnemu, powtóre że według regulaminu multańskiego nie może żaden pułkownik karać podoficera, nie postawiwszy go wprzód pod sąd zwyczajny.

Konzulat austriacki widział się też natychmiast zmuszony zażądać zadość uczynienia tak za samą zniewagę, jakoteż za złamanie umowy. Dla samego zaś pokrzywdzonego podoficera domagał się niezwłocznie uwolnienia od dalszej służby i stosownego wynagrodzenia za pomienioną krzywdę. Żądaniu temu stało się zadość. Otoczony świetnym orszakiem oficerów przybył dnia 15. listopada książę kaimakam w towarzystwie sekretarza stanu i jeneralnego inspektora armii do hotelu austriackiego konsulat, aby w najuroczystszy sposób wyrazić reprezentantowi austriackiemu panu Gödel de Lannoy swe szczere ubolewanie nad całym tym nieprzyjemnym wypadkiem.

Równocześnie wyszedł w *Gazecie urzędowej* następujący rozkaz dzienny:

Kajmakamia księstwa Multańskiego.

Ordre du jours superieur

Ze względu na sprawowanie wojskowej komisji śledczej, ustanowionej moim rozkazem dziennym pod liczbą 80 w sprawie pułkownika Philipesco, komendanta baterji artylerji, i podoficera Tschalner z c. k. armii austriackiej, umowionego na instruktora do tejże samej baterji, ze względu na przedłożone mi akta komisji, i zważywszy wreszcie, że niniejsza uchwała polega na §. 86, odnoszącym się do naczelnika, który bez poprzedniego sądu karze cielesnie żołnierza a mianowicie podoficera postawionego w kodexie karnym na równi z oficerami, a tem dardziej, że przerzeczony podoficer Tschalner podlegał na mocy swego kontraktu tylko c. k. konsulatowi w Jasach — przetoż widzę się zmuszonym upomnieć surowo członków komisji tak za niedopełnienie swych obowiązków, jakoteż za jawną stronniczość, okazaną w wypadku, dotkniętym w §. 83 i 84 kodexu karnego. Gdyby nawet wyrok komisji odpowiadał w samej rzeczy całej surowości prawa, to już sam sposób, z jakim pułkownik Philipesco ukarał podoficera i instruktora z szeregów obcej armii, który obok tego cierpiał jeszcze na nogę, przyniewala rząd koniecznie uciec się do najsurowszych środków.

Pan pułkownik Philipesco złoży za tem dowództwo baterji i odejdzie na 30 dni do aresztu. Komendę baterji odejmie kapitan Tobiasz Ghergel, a major Adryan zastąpi pułkownika Philipesco w zarządzie szkoły wojskowej.

Jasy, 16. listopada 1857.

M. Conakin Vogorides.

Turecja.

(Odjazd p. Stratford. — Rozwiązanie komisji granicznej. — Mianowania Rajów.)

Konstantynopol, 12. grudnia. Wczoraj dawał Reszyd Basza, a przedwczoraj minister spraw zewnętrznych, Ali Basza wielką pożegnawczą ucztę dla odjeżdżającego ztąd angielskiego posła lorda Stratford de Redcliffe. *Journal de Constantinople* zawiera na cześć lorda pochwalną mowę, jakoż w samej rzeczy położył on wielkie zasługi dla Turcji, a na wszelki sposób wywierał największy wpływ na stosunki tureckie. — Jeden z admirałów tureckich uda się temi dniami do Ameryki, ażeby przypatrzeć się konstrukcji okrętów amerykańskich i urządzeniom marynarki; odjeżdżający poseł zaopatrzył go w jak najlepsze listy polecające.

— Rosyjski poseł p. Buteniew ugaszczal przedwczoraj członków komisji uregulowania turecko-rosyjskiej granicy. Prezydentem jej był, jak wiadomo francuski jenerałny konsul Pelissier, a sekretarzem pan Saillard; ze strony Anglii był pułkownik inżynierzy Simons, a ze strony Rosyi jenerałowie Czyrikow i Iwanin, z których pierwszy odpłynął wczoraj do Odessy, a drugi do Trebizondy.

— W tureckim świecie Rajów robią wielką sensację wczorajsze mianowanie. Ormianie Saver Bej, szef biura wojennego i Wartan Bej, dragoman ministerstwa marynarki, zostali w Liwii mianowani baszami (jenerał-majorami.) Katolicki Albańczyk i książę Mirdytów Bib-Doda został już dawniej mianowany jenerał-gubernatorem. Sąto pierwsi Rajowie, którzy tak wysokiej dostąpili godności.

Azja.

(Wiadomości bieżące. — Rabunek na rosyjskiem okręcie.)

Od mieszkańców Delhów zażądano okupu krore rupiów; ofiarowali już 80 laków. Jeden z synów królewskich, który był pod strażą cywilną, umknął. Miasto jest prawie całe w gruzach, opustoszałe i smutne jak cmentarz. Ponieważ żołnierze angielscy bardzo częste na złe używali swoich bagnetów, więc uzbrojono ich teraz w grube laski. Inni korespondenci zaś utrzymują, że w Delhach nie uczyniono jeszcze nic takiego, co by się z słusznym odwetem porównać dało.

W Benares został powieszony wraz z niejaką liczbą swych służących najznakomitszy bankier Byrapersaud, który prowadził zdradziecką korespondencję z rokoszanami w Oude. Ofiarował 4 laki rupiów za swoje życie.

Komendant w Futtehpore, pułkownik C. O'Brien, zastrzelił się.

Ameryk. Sloop „Portsmouth“ przywiózł wiadomość z Japonii po dzień 10. października do Hongkong. Mr. Harris, konsul Stanów zjednoczonych, uzyskał pomyślne warunki w układach swych z władzami japońskimi i teraz można już tam kupić za 33 centymów, co dawniej dolar kosztowało. Rząd japoński postanowił otworzyć swój kraj wszystkim narodom. Rosyjski parowiec „Amerika“ opuścił znowu Shanghai, i zapewniają powtórnie, że w Pekinie wzbraniają się przypuszczać posłów „barbarzyńskich.“

— Na pokładzie szalupy „Newa“, która dnia 17. października z pieniędzmi i ładunkiem kosztownych towarów z Hongkongu wypłynęła do Foszan, padła europejska załoga, jak już wydarzało się nieraz, ofiarą chińskiej zdrady. Kilku z chińskich podróżnych, w porozumieniu z okrętowym cieślą, zamordowali kapitana i kilku na pokładzie znajdujących się majtków. Sternik tylko ukrywający się pomiędzy liny i zagle, pozostał tam tak długo, póki Chinczyzy zabrawszy pieniądze (22.000 talarów) nieopuścili okrętu. Dotąd jeszcze niepowiodło się odkryć morderców.

— Francuski poseł baron de Gros, był dnia 16. października u pana J. Bowringa z zwykłymi honorami przyjmowany.

Kurs lwowski.

Dnia 22. grudnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	45	4	48
Dukat cesarski	4	48	4	52
Półimperyal zł. rosyjski	8	21	8	25
Rubel srebrny rosyjski	1	36 $\frac{1}{2}$	1	37 $\frac{1}{2}$
Talar pruski	1	33 $\frac{1}{2}$	1	35
Polski kurant i pięciozłotówka	1	10	1	11
Galic. listy zastawne za 100 złr. } bez	78	7	78	39
Galic. listy obligacye indemnizacyjne } kuponów	77	5	77	40
5% Pożyczka narodowa	82	36	83	27

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 22. grudnia.

Oblig. długa państwa 5% 80 $\frac{7}{8}$; 4 $\frac{1}{2}$ % 70 $\frac{1}{4}$; 4% —; z r. 1850 —. 3% ; 2 $\frac{1}{2}$ % —. Losowane obligacye 5% —. — Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 —. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akce bank. 980. — Akce kolei półn. 1772 $\frac{1}{3}$. Głównickiej kolei żelaznej —. Oedenburskie —. Budwajskie 235. Dunajskiej żeglugi parow. 525. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akce niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. — złr.

Amsterdam 1. 2 m. —. Augsburg 106 $\frac{1}{4}$ 3 m. —. Genua — 1. 2 m. Frankfurt 105 $\frac{1}{2}$ 2 m. —. Hamburg 78 $\frac{1}{2}$ 2 m. —. Liwurna — 2 m. Londyn 10 — 16. 2 m. Medyolan —. Marsylia —. Paryż 122 $\frac{3}{4}$. Bukareszt 270. — Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 7 $\frac{3}{4}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. —. Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemniz. —; — detto galicyjskie —. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 107 $\frac{3}{4}$. Pożyczka narodowa 83 $\frac{1}{4}$. C. k. austr. akce skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 293 $\frac{3}{4}$ fr. Akce c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 206 $\frac{1}{2}$. Hypotekar. listy zastawne —. Akce zachodniej kolei żelaznej 203. Akce kolei nadciśkiej —.

Przyjechali do Lwowa.

Zajechali do Hotelu Rosyjskiego:

Dnia 22. grudnia.

PP. Stchukutin Włod., c. ros. sekretarz, z Rosyi. — Hr. Komorowski Adam, z Konotop. — Hr. Komorowski Franc., z Łuczyce. — Netrebski Fabian, z Dobrosyna. — Bętkowski Ig., z Polski. — Makowski Alex., z Dembicy.

Zajechali do Hotelu Europejskiego:

PP. Zaremba Bolesł., z Okrzeszyniec. — Zwinogrodzki Wic., c. ros. sek. koleg., z Dembicy.

Zajechali do Hotelu Angielskiego:

P. Zadurówicz Adolf, z Czerniowiec.

Zajechali do domu prywatnego:

P. Sadowski Hieronim, z Czortkowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. grudnia.

PP. Borowski Maciej, do Konotop. — Bómirski Erazm, do Tarnorady. — Hr. Golejewski Adam, do Hryniowiec. — Lukanz Józef, c. k. radca finans. i dyrektor pow., do Tarnopola. — Morawski Konstanty, do Podhorzec. — Matkowski Józef, do Kniażoluk. — Mijakowski Antoni, adwokat krajowy, do Złoczowa. — Niezabitowski Napoleon, do Nakła. — Książ Puzyna Józef, do Krakowa. — Przybysławski Władysław, do Krakowa. — Serwatowski Mac. Zen., do Buczniowa. — Ubysz Wacław, do Otoberuza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 21. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	328.78	— 2.7 ⁰	91.6	południowy sł.	pochmurno
2. god. popoł.	328.42	+ 0.4 ⁰	82.1	póln.-zach	"
10. god. wiecz.	328.30	— 1.2 ⁰	89.4	zachodni	"

T E A T R.

W sobotę po raz pierwszy opera niem: „Beniowski czyli Ucieczka z Kamezatki.“

KRONIKA.

Z powołania swego urząd targowy stołecznego miasta Lwowa dokonał od 11. do 21. grudnia r. b. następujących czynności:

1. Tutejszym handlarzom wieprzowiny J. M. — F. G. tudzież handlarzom J. K. — St. P. — i J. K. z Gródka, H. W. — S. M. z Nawaryi skonfiskowano wydetą cielęcinę i prócz tego obłożono ich karą pieniężną.

2. W lokalach wędliniarzy i kielbaśników przedsięwzięto w obecności urzędników lekarskich rewizję względem czystości używanych sprzętów i narządzi ich profesyi a nawet lokalu i wszędzie znaleziono pożądaną ochędówstwo i porządek.

3. U szynkarzy i traktierników w samym mieście i po dzielnicach miasta rozpoznawano w obecności miejskich lekarzy wszystkie artykuły żywności, napoje, jako też miary, wagi, sprzęty i narzędzia, i nie znaleziono przytem żadnego powodu do nagany.

4. J. J. — z Dornfeldu za fałszywą miarę przy sprzedawaniu kartofli, W. H. — ze Stroniatyna za fałszywą miarę w handlu, J. M. — tutejszy handlarz towarami bławatnemi za używanie fałszywego łockcia, tudzież M. O. — izraelitka, mleczarka z przedmieścia Grodeckiego za używanie polskiej miary w handlu oprócz konfiskacyi miar zostali dotknięci karą pieniężną.

5. Izraelickiemu piekarzowi S. W. S. — zabrano 43, a izraelickiemu piekarzowi M. M. — 21 bochenków stęchłego i z piaskiem zmieszanego chleba, który według uznania lekarzy tylko dla bydła był przydatny; jakoż pokrajano go i sprzedano znanym hodownikom bydła na paszę.

6. Dwunastu chłopów z furami drzew na opał z Dźwinogrodu, zostali za oszukiwanie przeładowanie swego drzewa na zajezdny dziedzińcu pod nr. 691 $\frac{1}{4}$ przyaresztowani i pieniężną karą dotknięci.

7. L. K. — C. H. M. — tudzież J. R. — tutejsi izraeliccy handlarze drobiem zostali obłożeni karą pieniężną za sprzedawanie wydetych gęsi.

8. Miejskiemu rzeźnikowi M. Ł. — skonfiskowano sprzedane mięso za niesłuszne dowożenie więcej kości i pociągnięto go oprócz tego do odpowiedzialności, za przekroczenie przepisanej taryfy mięsa.

9. Izraelickim piekarzom wiejskim J. M. — z Kulikowa i W. G. — z Żółkwi zabrano za obnośny handel chlebem po ulicach 16 bochenków i sprzedano uboższej publiczności na rzecz funduszu ubogich.

10. M. T. — z Jaworowa handlarz plecionkami, Ch. F. — tutejsza izraelicka handlarzka drobiem, następnie F. N. — S. K. — handlarze drwami zostali dotknięci pieniężną karą za nieupoważniony obnośny handel i zastawianie chodników czyli trotoarów.

11. Mleczarce M. N. — z Sokolnik skonfiskowano 1 $\frac{1}{4}$ funta zmieszanego z śmietaną masła.

Rozmaitości nr. 31.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

- 1) Mikołaja Kopernika portrety i wizerunki. Przez Felicjana Łobeskiego.
- 2) Zbiory archiwalne: Listy Jakóba Ludwika królewicza Polskiego. (Archiwum familijne ze zbioru JW. Hieronima Sadowskiego).
- 3) Wspomnienia z opery paryskiej.

Wczorajszej poczty wieczornej nieotrzymała Redakcja.